

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 9. 5. 2024

Predmet: Monitoring funkcionalít platforiem v kontexte volieb do Európskeho parlamentu 2024

Dátum: 2. 5. 2024

NÁVRH UZNESENIA: Rada berie na vedomie predložený materiál.

Monitoring funkcionalít platforiem v súvislosti s voľbami do Európskeho parlamentu 2024

ÚVOD

S blížiacimi sa voľbami do Európskeho parlamentu („EP“) plánuje Analytický odbor nadviazať na predchádzajúce monitorovacie aktivity, ktoré boli vykonané v súvislosti s predčasnými parlamentnými voľbami do NR SR v roku 2023 a v súvislosti s voľbami prezidenta Slovenskej republiky v roku 2024.

ZADANIE

Poslaním Rady pre mediálne služby je presadzovať verejný záujem pri uplatňovaní práva na informácie, slobodu prejavu a práva na prístup ku kultúrnym hodnotám a vzdelaniu a vykonávať štátnu reguláciu v oblastiach vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie. Monitoring si kladie za cieľ zmapovať funkcionality online obsahových služieb, ktoré majú slúžiť používateľom týchto služieb ako relevantné nástroje resp. zdroje informácií k voľbám do Európskeho parlamentu, ktoré sa uskutočnia 8. júna 2024.

Tieto budú zároveň porovnané s výsledkami monitoringov tých istých funkcionalít, ktoré Rada monitorovala:

- počas uplynulých predčasných parlamentných volieb do NR SR v septembri 2023, a ktoré boli vydané ako monitorovacia správa Rady pre mediálne služby pod názvom **Monitorovanie funkcionalít platforiem v súvislosti s voľbami do Národnej rady Slovenskej republiky 2023** („monitoring parlamentných volieb“).¹ V rámci výsledkov tejto monitorovacej správy bolo identifikovaných niekoľko nedostatkov funkcionalít daných online obsahových služieb. Prevádzkovatelia týchto služieb boli o zisteniach upovedomení.
- počas volieb prezidenta Slovenskej republiky v marci a apríli 2024, a ktoré budú vydané ako monitorovacia správa Rady pre mediálne služby pod názvom **Monitoring funkcionalít platforiem v súvislosti s voľbami prezidenta SR 2024** („monitoring prezidentských volieb“).²

Monitoring bude zároveň sledovať aj implementáciu *Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/900 z 13.marca 2024 o transparentnosti a celení politickej reklamy*³ do podmienok používania jednotlivých monitorovaných platforiem.

Výsledky monitoringu by mohli byť komunikované na slovenskej a európskej úrovni a prispieť k vyhodnoteniu nadväznosti na revidovaný Kódex postupov proti šíreniu dezinformácií (“Kódex”) z roku 2022.⁴ Kódexu a jeho pracovných skupín a zároveň by poskytli aj podklady pre budúce aktivity koordinátora digitálnych služieb („DSC”).

¹ [Monitorovanie funkcionalít platforiem v súvislosti s voľbami do Národnej rady Slovenskej republiky 2023](#)

² Materiál *Monitoring funkcionalít platforiem v súvislosti s voľbami prezidenta SR 2024* bude predložený na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 22. mája 2024

³ [Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2024/900 z 13.marca 2024 o transparentnosti a celení politickej reklamy](#)

⁴ [Kódex postupov proti šíreniu dezinformácií](#) (Kódex) je prvým nástrojom svojho druhu, prostredníctvom ktorého sa nadnárodné internetové spoločnosti už v roku 2018 zaviazali dodržiavať samoregulačné normy s cieľom

Monitorované platformy:

- **Meta Ads Library** – knižnica reklám, subjekt: **Meta**, platformy: **Instagram + Facebook**
- **Ads transparency center** – knižnica reklám, subjekt: **Google**, platforma: **YouTube**

S ohľadom na nízku relevantnosť bude monitoring ďalších dvoch platformiem prebiehať len v prípade akútnej potreby vyplývajúcej zo vzniknutej krízovej situácie.

- **Creative center** – knižnica reklám, subjekt: **ByteDance**, platforma: **TikTok** (ByteDance avizoval, že neumožňuje zadávanie platenej politickej reklamy na službe TikTok)
- subjekt: **Twitter Ltd.**, služba: **X**: vzhľadom na nízku relevantnosť sa zameriame na službu Twitter len prípade akútnej potreby vyplývajúcej zo vzniknutej krízovej situácie

Výsledky monitoringu budú v rámci komparatívnej analýzy porovnané s výsledkami „monitoringu parlamentných volieb“ a s výsledkami „monitoringu prezidentských volieb“, čo pomôže odhaliť prípadný progres, alebo poukáže na prípadné pretrvávajúce medzery v oblasti transparentnosti politickej reklamy dostupných funkcionalít platformiem.

Zároveň si monitoring bude všimáť aj publikovanie **informatívnych kampaní daných služieb**. Ako vyplýva aj zo záväzkov Kódexu, platformy v prípade celospoločensky významných udalostí, akými sú napríklad voľby, poskytujú používateľom všeobecné informácie o takejto udalosti za účelom zvýšenia informovanosti (napr. informačné panely o mieste a čase konania volieb a pod.).

Monitoring funkcionalít bude primárne prebiehať v období vrcholiacej kampane (od 27. mája 2024 do 8. júna 2024) pred voľbami do EP. Dôvodom je predpokladaná zvýšená intenzita politickej kampane práve v období bezprostredne pred dátumom volieb.

Kancelária bude aktívne v danom období volebnej kampane vykonávať aj monitoring za účelom identifikácie potenciálne problematického obsahu (nelegálny obsah), alebo obsahov, ktoré budú potenciálne predstavovať ohrozenie integrity volieb a volebných procesov (tzv. deepfake videá vyrobené za použitia nástrojov umelej inteligencie, dezinformačné naratívy a pod.).

Časový harmonogram a jednotlivé fázy:

Monitoring funkcionalít platformiem:

apríl – máj 2024

stanovenie podrobnej metodológie, študovanie funkcionalít platformiem v rámci knižníc reklám

27. máj – 7. jún 2024

monitoring reálneho prevedenia na platformách v rámci knižníc reklám a iných funkcionalít počas vrcholiacej kampane v rámci prvého kola volieb prezidenta SR.

Monitoring informatívnych kampaní daných služieb:

27. máj – 8. jún 2024

monitoring reálneho prevedenia informačných kampaní na platformách pred druhým kolom volieb prezidenta SR.

eliminovať šírenie dezinformácií. Pôvodný kódex si vynútil revíziu, ktorú koordinovala pracovná skupina ERGA, ešte pod vedením Ľ. Kukliša, riaditeľa Rady pre vysielanie a retransmisiu. Už v júni 2022 bolo predstavené nové znenie Kódexu, ktoré obsahuje 44 záväzkov a 128 konkrétnych opatrení, vrátane demonetizácie pre šíriteľov dezinformácií, transparentnosti politickej reklamy, obmedzenia manipulatívneho správania (napr. falošné účty, využívanie botov a deepfake technológií), posilnenie postavenia používateľov, výskumníkov a komunity nezávislých overovateľov faktov (tzv. fact-checkerov). Zároveň sa Kódex stal súčasťou širšieho regulačného rámca tvoreného DSA a pripravovanou legislatívou, ktorá upravuje transparentnosť a cielenie politickej reklamy.

Zber dát

jún (druhá polovica) 2024

zber dát od prevádzkovateľov monitorovaných služieb za účelom zistenia ich aktivít v rámci informatívnych kampaní v súvislosti s voľbami prezidenta.

Koncept monitorovacej správy

Jún - september 2024

koncept monitorovacej správy, komparácia výsledkov so zisteniami z „monitoringu parlamentných volieb“ a „monitoringu prezidentských volieb“.

Rozdelenie úloh v AO

Stanislav Matějka - spolupráca s štátnymi orgánmi a monitorovanými platformami

Ján Hurtík - odborné vedenie monitoringu

Katarína Drevená, Jakub Rybár, Martin Šušol – monitoring funkcionalít platforiem a politických reklám.

Jakub Rybníkár – analýza výsledkov z pohľadu DSA

Timea Červeňová, Viktória Norisová, Romana Kontírová – koncept dotazníka pre vybrané platformy a analýza výsledkov z pohľadu záväzkov platforiem (informačné panely)